

**A.M.
OLLIKAINEN**

**SPEEL
PLAATS**

Vertaling Annemarie Raas

HarperCollins

Dit werk is uitgegeven met de financiële steun van FILI – Finnish Literature Exchange

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2022 Aki Ollikainen & Milla Ollikainen
Oorspronkelijke titel: *Kiikku*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2024 HarperCollins Holland
Vertaling: Annemarie Raas
Omslagontwerp: Harvey Macaulay (Imperiet)
Omslagbeeld: © Shutterstock
Foto auteurs: Jonne Räsänen
Zetwerk: ZetSpiegel B.V., Best
Druk: ScandBook UAB, Lithuania, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 1454 8
ISBN 978 94 027 7095 7 (e-book)
NUR 330
Eerste druk maart 2024

Originele uitgave verschenen bij Otava Publishers, 2022.
Dutch edition published by agreement with Aki Ollikainen, Milla Ollikainen and Elina Ahlback Literary Agency, Helsinki, Finland.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

PROLOOG

Als ze de top bereikten, zou de kans dat ze levend van de berg af kwamen alleen nog maar kleiner worden. Dat wisten ze al voordat ze aan de klim begonnen.

Nu denken ze daar nauwelijks nog aan. Dat gegeven sluimert ergens diep in hun onderbewustzijn terwijl hun vijfhoekige groep over een smalle kam van het Karakoramgebergte onderweg is naar de top van de Broad Peak, op meer dan acht kilometer hoogte.

Ze zien de massieve ijsrivier en de steile hellingen van de K2 die daarachter opdoemt, nog hoger dan de Broad Peak. De man die vooroploopt heeft die laatste piek al eens bestegen, en hetzelfde geldt voor de Amerikaanse klimmer die de rij sluit.

De gevaarlijkste berg, Annapurna, eist het leven van een op de drie klimmers die zijn top proberen te bereiken. Maar Karakorams K2 is nog wreder, op een geniepige manier. Die laat zich vaak eerst overwinnen, om pas op de weg omlaag zijn tol te eisen. Die twee heldhaftige mannen hadden de afdaling overleefd.

De lucht is diepblauw van kleur, wolkeloos. Het spel tussen licht en schaduw haalt de scherpe randen van de rotspartijen naar voren. Dan verschijnt er een klein rood puntje in het landschap, een druppel bloed op de lelieblanke huid van Sneeuwvitje. Hij vloeit langzaam omlaag, als over een waterafstotende stof, zonder een spoor achter te laten.

Een van hen ziet het, klopt op de schouder van de klimmer voor

hem en wijst. Precies op dat moment verstart de bloeddruppel, en hij vloeit niet verder.

Vóór hen, op een paar uur afstand, is een Canadese groep onderweg naar de top. De persoon in de rode jas moet tot die groep behoren. Hij is om een of andere reden genoodzaakt geweest rechtsomkeert te maken en af te dalen terwijl de anderen hun poging voortzetten. De andere Canadezen zijn vast al een flink eind gevorderd in de ‘Zone des doods,’ staan bijna op de top.

De rode druppel bevindt zich de hele tijd in hun gezichtsveld en krijgt in het halfuur dat volgt steeds duidelijker een menselijke vorm. De afdaler is langs de route op de knieën neergezegen, als om te mediteren met de blik op het dak van de wereld gericht. De persoon in de rode jas houdt de rechterhand omhoog, die een ijspriet omklemt.

Misschien is het de bedoeling naar de hemel te klimmen.

De man die als eerste ter plaatse is, hurkt voor de mediterende persoon neer. Het gaat om een vrij jonge vrouw. De man herkent de symptomen van hypothermie. Nadat ze haar afdaling heeft gestaakt is ze begonnen haar kleren uit te trekken; ze heeft haar jas opengegaan en haar muts afgezet. De gepolariseerde zonnebril is afgevallen toen ze haar colsjaal uittrok. In haar mondhoeken zit bloederig kwijl. Hoogteziekte; dat is de reden dat de Canadese moest om-draaien voordat ze de top bereikte.

De man zet zijn eigen zonnebril even af. Hij raakt lichtjes de hals van de vrouw aan, die koel aanvoelt. Dan zwiept haar arm zijn kant op. Misschien is het een defensieve reactie, veroorzaakt door ver-dwaasdheid, misschien gewoon een onwillekeurige beweging. Ze slaat hem niet hard, als er al sprake is van slaan. De hand zakt ge-woon naar beneden, maar de punt van de ijspriet schraapt over zijn gezicht en veroorzaakt een lange wond.

De man vloekt in zijn eigen taal: ‘Godverdomme!’

Instinctief grijpt hij de vrouw bij de keel.

Overmand door kortstondige woede knijpt hij hard, met beide handen.

Drie van zijn metgezellen, twee mannen en een vrouw, proberen hem tegen te houden. Twee van hen grijpen zijn armen vast, de derde zijn schouders. Maar ze slagen er niet meteen in hem los te rukken. Alle vier zien ze hun spiegelbeeld in het oog van de stervende vrouw, waarvan de bruine iris wordt omzoomd door een rode ring, veroorzaakt door kleine bloeditstoringen. Als de corona van een totale zonsverduistering.

Dan, eindelijk, ontwaakt de gewonde man uit zijn tranceachtige woede, en hij laat de vrouw los. De Canadese in de rode jas valt met haar voorhoofd in de sneeuw, blijft in een bidhouding liggen, buigend voor de wrede god van de Karakoram.

Het vijfde lid van het gezelschap, de Amerikaan, heeft de situatie vanaf de zijlijn gevolgd. Hij heeft wat EHBO-spullen tevoorschijn gehaald. Samen met de vrouw in het team onderzoekt hij de wond op het voorhoofd van de man.

'It's not that bad,' zegt de Amerikaan nadat hij de wond met tape onzichtbaar heeft gemaakt.

Hij herinnert zijn makker eraan dat ze niets meer voor de Canadese vrouw hadden kunnen doen. Ze hadden haar hoe dan ook moeten achterlaten om te sterven.

'Ik weet het,' zegt de gewonde man in het Engels.

'Misschien is het beter zo,' zegt de Amerikaan.

'Laten we het voorval vergeten,' zegt de vrouw in het team tegen de gewonde man. 'Laten we het er niet meer over hebben.'

'Nooit meer,' fluistert de gewonde man in het Fins.

Hij zet de zonnebril die ze hem aanreikt weer op.

De laatste man van het gezelschap zit nog steeds bij de overleden bidster. Hij zet haar heel even terug in de geknielde houding en trekt

de ritssluiting van haar jas zover dicht dat de sporen in haar hals aan het oog worden onttrokken.

De verlatenheid van de bergtoppen is versmolten met de nog steeds gesloten ogen. De man laat het lijk weer in de bidhouding zakken. Hij trekt de capuchon met de rand van kunstbont over het hoofd ter bescherming. De ijspriem legt hij voor de bidster neer, als een offerande.

In die houding blijft de vrouw achter, misschien voor eeuwig. De Canadezen kunnen bij de afdaling het lichaam van hun metgezellin niet meenemen; ze mogen al blij zijn zelf levend van de berg af te komen.

Het vijfhoekige gezelschap vervolgt zijn weg. Een uur later bereiken ze de Zone des doods, die op die dag in het heldere zonlicht baadt.

Eindelijk staan ze op de top. De gewonde man haalt zijn camera tevoorschijn, de Amerikaan laat een foto nemen van zichzelf met de Amerikaanse vlag. Dan wordt hem de camera aangereikt en gaan de anderen op de foto, eerst paarsgewijs. Ze houden een vlag tussen zich in die de kleuren heeft van het landschap dat zich vanaf de bergtop ontvouwt. Een diephemelsblauw kruis op een sneeuwwitte ondergrond. Het zijn de kleuren van het dak van de wereld, de kleuren van hun vaderland. Maar daar zijn de bergen niet meer dan armzalige bulten; eigenlijk zijn het geen echte bergen.

Dan begint het moeilijkste en gevaarlijkste deel van de tocht: de weg terug. Nog één keer laten ze hun blik over de toppen van de Karakoram glijden.

Maar een van hen moet steeds weer aan de glazige blik van de vrouw denken, aan de allesoverheersende verlatenheid die zich daarin weerspiegelde.

Aan de flakkerende schaduw in de ogen, waardoor de zon werd verduisterd.

En nu is het tijd om af te dalen in de sombere schaduwen van de bergen.

1

Paula lag op haar buik op de keukenvloer, met haar neus tegen het vloerkleed gedrukt. Die gaf een geur van stof en vuil af.

Ze had het zwart-blauw gestreepte, uit repen van oude lappen gewoven kleed van haar oma gekregen toen ze na de middelbare school op zichzelf was gaan wonen. Twee decennia lang was het haar van het ene huurappartement naar het andere gevolgd. Het had op de grond gelegen in studentenkamers, in eenkamerwoningen in de binnenstad, in een tweekamerwoning in een rijtjeshuis in het oosten van Helsinki, en lange tijd in een nieuw driekamerappartement in een leuke en rustige wijk, in de tijd dat Paula meende dat ze geschikt was voor een langdurige relatie en een gezinsleven.

Toen ze uit die woning vertrok hadden haar spullen op één aanhanger gepast.

Het kleed was inmiddels al een keer omgedraaid. Paula kon zich niet herinneren wanneer ze het voor het laatst had gewassen. Ze sprak met zichzelf af dat ze dat zou doen zodra het warmer werd buiten en de mattenwasplaatsen langs het water weer opengingen. Of nee; ze zou het naar de wasserette brengen. Meteen morgen al.

Renko's stem klonk gedempt uit de mobiele telefoon die uit Paula's hand was gevlogen en onder de eettafel was beland. Blijkbaar herhaalde hij nog steeds wat hij al eerder had geroepen – *hallo, hoor je me, hallo, hoor je me*, althans, zo klonk het – en ze zag in gedachten hoe belachelijk hij er nu uit moest zien. Ze zweeg en bewoog de te-

nen van haar rechtervoet. Toen draaide ze voorzichtig haar hoofd. Haar collega leek nog steeds aan het woord te zijn onder de tafel.

Goddomme Renko, geef het toch op, dacht ze. Ze knipperde met haar ogen om het vocht dat daarin was opgekomen te laten verdwijnen voordat het tranen kon vormen. Gejank kon ze nu niet gebruiken.

Ze ging op handen en voeten zitten. Haar benen voelden weer helemaal normaal, als die van haarzelf, als benen waarop ze kon vertrouwen. Ze strekte haar hand uit naar de telefoon; Renko's stem klonk nog steeds, maar gedempter; hij leek nu op hoge snelheid tegen iemand anders te praten terwijl hij tegelijkertijd de telefoon tegen zijn oor hield, voor het geval daar eindelijk een reactie uit kwam. Paula brak het gesprek af en zette de telefoon uit, en toen pas durfde ze diep en hoorbaar in te ademen.

Ze zou hem binnen afzienbare tijd moeten terugbellen. Renko zou haar op een vrije dag niet lastigvallen met een of andere futi-
teit.

Het voorgaande najaar was Renko permanent lid geworden van het team waarover Paula de leiding had, wat op haar verzoek was gebeurd. Haar superieur had op zijn beurt, eveneens op haar verzoek, voor zichzelf gehouden dat het bij uitstek Paula was geweest die Renko in haar team wilde hebben. Je kon Renko beter geen aanleiding geven om naast zijn schoenen te gaan lopen; nog meer zelfvertrouwen had hij niet nodig, integendeel. Een gast als Renko begon fouten te maken wanneer hij te zelfverzekerd werd. Dat was afgelopen zomer wel gebleken, toen hij ternauwernood aan de verdrinkingsdood was ontsnapt nadat hij zich uit pure stommititeit had laten opsluiten in een zeecontainer.

Paula kwam overeind en schonk een glas koud water in. Zo reageerde ze als kind al op onplezierige situaties. Dat kwam door haar vader, die water als medicijn zag voor alle mogelijke problemen.

Heb je buikpijn? Neem een glas water. Heb je hoofdpijn? Neem een glas water. Voel je je rot? Neem een glas water. Waarschijnlijk had hij dat uit pure radeloosheid gedaan. Na de dood van haar moeder was haar vader alleen achtergebleven met twee kleine kinderen, volkomen onvoorbereid op zijn opvoedingstaak. Het waren precies die woorden geweest die hij jaren later, na een paar glazen whisky, op verontschuldigende toon had gebezigd: *volkomen onvoorbereid op mijn opvoedingstaak*.

Geeft niet, had Paula gezegd. Maar dat had ze niet bedoeld. Het gaf wel. Het gaf iets. Het gaf een heleboel.

Ze dronk het glas voor de helft leeg en rekte zich vervolgens uit, ging op haar tenen staan en strekte haar armen recht omhoog. Tussen haar vingertoppen en het plafond zat nog tien centimeter. Ze liet haar handen langzaam naar de vloer zakken en pakte haar enkels beet. Haar spieren voelden stijf aan, met name haar rechterkuit was gespannen, en heel even was ze bang dat ze opnieuw op de grond zou vallen.

Maar de aanval, of wat het ook was geweest, was voorbij. Vooralsnog.

Ze pakte haar telefoon en selecteerde het laatste nummer dat haar gebeld had.

‘Hoi,’ zei Renko. ‘Is er iets met je telefoon?’

‘Of met die van jou?’ vroeg ze snel. ‘Ik hoorde jou wel praten, maar jij mij blijkbaar niet?’

‘Er klonk alleen wat vreemd gestommel, en daarna niets meer,’ zei Renko. ‘Ik heb het daarnet nog een keer geprobeerd, maar toen kreeg ik meteen je voicemail.’

Paula was van tafel opgestaan terwijl ze opnam toen hij belde, en ineens had ze op de grond gelegen. Het gestommel was afkomstig geweest van de stoel waar ze per ongeluk tegenaan had getrap toen ze viel.

‘Misschien was er een probleem met de telefoonlijn,’ zei ze, waarna ze zich herinnerde dat telefoonlijnen helemaal niet meer bestonden maar dat alles via signalen in de lucht ging. Renko ging echter niet op de kwestie door en kwam gelukkig ter zake.

‘We hebben hier een onduidelijk lijk, of nou ja, sterfgeval. Het leek me dat je het met eigen ogen wilde zien zolang het nog vers was. Hoewel het niet meer zo heel vers is; het heeft zeker al een nacht in het bos doorgebracht, vermoed ik, al ben ik natuurlijk geen forensisch arts. Die is trouwens nog steeds niet ter plaatse; De Beer en ik staan hier al bijna een uur. Het is ook nog niet losgemaakt.’

‘Wat?’

‘Dat we hier dus echt al minstens een halfuur staan, en het is ook behoorlijk koud, de wind komt van zee. Het voorjaar hangt niet bepaald in de lucht. Her en der steekt al wel wat blauw spul de kop op, en dan heb ik het niet over de agenten die als eerste ter pla-’

‘Wat is er nog niet losgemaakt?’ onderbrak Paula hem.

‘Wat? O, het lijk natuurlijk. Daar was geen redden meer aan. Het traumateam is hier geweest maar kon alleen maar vaststellen dat ze niets meer konden doen. Het leek me dat je het lijk ter plaatse wilde bekijken.’

‘Iemand heeft zichzelf opgehangen in het bos. Het gaat dus om zelfmoord,’ zei Paula, ietwat geïrriteerd nu. Had Renko haar nou echt alleen voor een zelfmoord gebeld?

‘Daar lijkt het in eerste instantie op, ja. Maar toch is er iets merkwaaardigs aan de hand,’ zei hij.

‘Zegt je intuïtie je dat?’ vroeg Paula.

Renko lachte. Hij kende Paula inmiddels goed genoeg om de spottende toon in haar stem te herkennen. Toen schraapte hij zijn keel en pauzeerde hij even; Paula maakte van de gelegenheid gebruik om in de spiegel in de gang te checken of haar val op een of andere manier uiterlijke gevolgen had gehad.

‘Het gaat om een oude vrouw,’ zei Renko uiteindelijk.

Paula zag haar eigen spontane verwondering in haar spiegelbeeld.

‘Hoe oud?’ vroeg ze.

‘Minstens zeventig. Als ik haar op straat tegenkwam, zou ik van een omaatje spreken.’

Oude vrouwen hangen zichzelf niet op in het bos, bedacht Paula. Ze tilde haar schouder op om ervoor te zorgen dat de telefoon niet verschoof en begon lage rubberlaarzen aan te trekken. De telefoon gleed weg en viel door het schoenenrek heen op de grond. Ze vloekte en hoorde Renko wederom zachtjes roepen: *joehoe, ben je er nog?*

‘Ik hoor je!’ riep ze terwijl ze haar telefoon onder het rek vandaan viste. ‘Waar zijn jullie?’

‘In Meri-Rastila!’ brulde Renko precies op het moment dat Paula de telefoon weer tegen haar oor zette.

‘Je hoeft niet te schreeuwen, ik kan je weer horen. Ik kom er meteen aan.’

‘Bel wanneer je in de buurt bent. En trek een warme jas aan.’

Onwillekeurig keek Paula naar de verschoten jassen aan de kapstok. Ze wist niet zeker of Renko’s advies ironisch bedoeld was.

2

Renko had gelijk had, althans wat de komst van het voorjaar betreft. In de lucht was nog niets te bespeuren, maar langs het wandelpad waren her en der blauwe en witte spikkels te zien – de eerste taaie anemonen van dat voorjaar.

Het natuurpad liep door een prachtig oud bos, op een landtong die uitstak in zee. Paula had Renko's advies opgevolgd en haar auto op een zijweggetje achtergelaten dat met een slagboom was afgesloten.

Een ouder echtpaar kwam haar tegemoet op het pad. De man keek somber en bleef staan toen hij Paula zag; de vrouw wierp timide een blik over haar schouder.

'U kunt beter niet verder lopen, de route is afgesloten,' zei de man.

'Maakt u zich geen zorgen, ik ben van de politie,' zei Paula, en ze had onmiddellijk spijt van haar woorden.

'Wat is er gebeurd?' vroeg de vrouw meteen op nieuwsgierige toon. Het echtpaar maakte geen aanstalten om aan de kant te gaan, en dus zette Paula een stap opzij, de struiken in.

'De politie heeft de situatie onder controle,' zei ze geruststellend, en ze glimlachte geforceerd voordat ze zich met veel geruis een weg baande door het struikgewas, langs het echtpaar.

Het hobbelige pad liep omhoog naar een kleine heuvel en maakte toen een bocht naar de zee, die tussen de kale boomstammen door te zien was. Er was een politielint tussen twee jonge lijsterbessen ge-

trokken om het pad te versperren. Toen Paula zich bukte om eronderdoor te gaan, hoorde ze dat Renko haar riep. De witte capuchons van twee beschermoveralls waren in het bos te zien, op ongeveer vijftig meter afstand van de wandelroute.

Paula haalde een overall en andere beschermende uitrusting uit haar rugzak en trok die aan voordat ze van het pad af stapte en naar Renko en De Beer liep. Haar laarzen zonken diep weg in de doorweekte bemoste grond. Er was de afgelopen winter uitzonderlijk veel sneeuw gevallen. Bovendien had het de voorgaande nacht zo hard geregend dat Paula er even wakker van was geworden. Als dit de plaats delict was, zou het nog een hele uitdaging zijn om bewijsmateriaal te vinden. Zo te zien was men al een poging aan het doen, want twee technisch rechercheurs in witte overalls zaten op hun hurken bij een grote oude berk. Op dat moment werd Paula ook het lijk gewaar. Ze bleef staan.

Haar maag trok altijd weer even samen, ook al was het de zoveelste keer dat ze dit zag. Wel waren er al vele jaren verstreken sinds de laatste keer, want meestal werd een inspecteur van de recherche niet opgeroepen als het om zelfmoord ging. Maar iemand die zich had opgehangen had altijd iets troosteloos; het was als het losse uiteinde van een stuk garen dat de nabestaanden meestal met geen mogelijkheid ergens aan vast konden knopen.

Het lijk hing aan een dun oranje nylonkoord dat een paar keer om een berkentak heen was gewikkeld. Het andere uiteinde van het koord verdween ergens achter de boom.

De vrouw was klein van stuk en droeg een rood trainingspak. Toch kon je het lijk niet zien vanaf het pad, omdat het door boomstammen en rotspartijen aan het oog werd onttrokken. Aan haar voeten droeg de vrouw zwarte sportschoenen van Nike, van het soort dat een paar jaar eerder nog populair was geweest bij jonge tieners.

‘En, wat denk je –’ begon Renko, maar Paula hief haar hand op om aan te geven dat hij stil moest zijn. Ze liep langzaam op het lijk af en bleef na iedere stap staan om de omgeving in zich op te nemen. Toen ze dicht genoeg was genaderd, begreep ze waarom Renko haar had opgeroepen.

De bemoste grond onder het lichaam zag er onaangeroerd uit, en ook verder was er in de nabije omgeving niets te zien waar de vrouw op had kunnen staan om het koord aan de tak te bevestigen. Bovendien hing het lijk veel te hoog. Ze had op zijn minst een keukentrapje of krukje moeten meebrengen om te slagen in haar zelfmoordpoging, want tussen haar tenen en de grond zat nog een meter ruimte. Waarschijnlijk was dat de reden dat degenen die als eerste ter plaatse waren haar nog niet op de grond hadden gelegd.

Het was niet respectvol om de overledene langer aan het touw te laten hangen dan nodig. Maar aangezien ze daar toch nog hing, besloot Paula dat ze de komst van de forensisch arts nog konden afwachten.

‘Wat denk je, is oma zelf de boom in geklommen?’ vroeg Renko.

De Beer keek hem met strakgetrokken lippen kwaad aan, maar Paula kalmeerde hem met haar blik.

‘Waarom hangt het lijk daar nog?’ vroeg ze.

‘Het was al keihard toen de eerste hulp arriveerde. De ambulancearts zei dat ze de plek niet overhoop wilden halen. Hij vond het ook een verdachte toestand.’

‘Ach, dat was niet alleen jouw scherpzinnige conclusie?’ vroeg Paula pinnig. ‘Wie is hier nog meer geweest, behalve jullie en de eerste hulp?’

Volgens Renko was het lichaam rond zeven uur die ochtend gevonden door een voorbijganger, wiens hond van het pad was afgeweken en begon te blaffen. De man was op het pad teruggekeerd zodra hij het lijk had opgemerkt. De geüniformeerde politie had

vervolgens het gebied afgezet en bewaakt totdat de technische recherche er was.

‘En wij zijn ook gekomen zodra we konden. Ik heb niet eens mijn koffie kunnen opdrinken,’ zei Renko.

‘Godallemachtig,’ mompelde De Beer.

‘Wat vind jij van dit alles?’ vroeg Paula hem.

‘Vooralsnog niets,’ antwoordde hij. ‘Het kan best om zelfmoord gaan, ik heb wel gekkere dingen gezien.’

‘Zoals?’ vroeg Renko.

‘Afgaande op haar kleding kan het zijn dat het slachtoffer gewoon een wandeling aan het maken was,’ vervolgde De Beer zonder zich iets van Renko aan te trekken. ‘Als we dus...’

‘Als we dus aannemen dat iemand haar belaagd heeft,’ zei Paula knikkend. ‘Zijn er sporen gevonden in de omgeving?’

‘Iedereen heeft geprobeerd zo min mogelijk rond te lopen, om te voorkomen dat er bewijsmateriaal tussen het groen verdween,’ zei Renko. ‘Maar één ding is vreemd hier. Of twee, ervan uitgaande dat het slachtoffer daar niet op eigen houtje is beland. Hoewel, ik weet het niet, misschien onderschat ik de fysieke eigenschappen van oude vrouwen wel. Mijn eigen oma...’

Paula luisterde al niet meer maar keek in de richting die De Beer aanwees. Op ongeveer vijf meter van de boom waar het slachtoffer aan hing bevond zich een klein lichtgekleurd hoopje; het leek op zand.

‘...maar wel mooi in beide handen een emmer vol vossenbessen,’ zei Renko.

‘Wie?’ vroeg Paula.

‘Mijn oma,’ zei Renko.

Paula kon het zelfs niet opbrengen minachtend te snuiven. Wel keek ze nauwkeurig waar ze haar voeten plaatste terwijl ze een paar stappen zette naar het bergje zand. Dat was niet hoog, meer een lage

taart dan een toren. Misschien was het iets ingezakt door de regen, maar het leek ook alsof het platter was gemaakt. Aan de oppervlakte was het zand inmiddels weer opgedroogd. Het was fijn, lichtgekleurd en glad, geen gruis dat je overal kon opgraven maar eerder afkomstig van een zonnig strand.

‘Voegzand,’ zei Renko. ‘Daar lijkt het althans op.’

‘Hoe weet je dat?’ vroeg Paula verwonderd.

‘Moeder de vrouw wilde vorig jaar zomer nieuwe tegels. Een vreselijk karwei. Ik heb thuis nog steeds een zak van dat spul staan.’

Renko kon best eens gelijk hebben. Omgeven door het natte, kale en door de winter geteisterde bos oogde het fijne zand in elk geval heel onnatuurlijk. Anderzijds was er geen enkele reden om aan te nemen dat het zand iets met de vrouw in de boom te maken had.

Afgezien van het feit dat geen van tweeën hier thuishoorde.